Міністерство освіти і науки України

Державний заклад «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»

ТУРИСТИЧНИЙ ТА ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННИЙ БІЗНЕС: СУЧАСНИЙ СТАН, ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

МАТЕРІАЛИ
І МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
(м. Старобільськ, 16–17 листопада 2021 року)

Старобільськ
2021

УДК 338.48:640.4
Т 86

Програмний комітет

Курило В.С., *д.п.н, проф., академік НАПНУ, голова вченої ради ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка»;*

Члени програмного комітету:

М. Унал, *д. м. н., професор, ректор Середземноморського університету;*
М. Халваші, *к. і. н., професор, ректор Батумського державного університету імені Шота Руставелі;*
Т.В. Стойкова, *PhD, доц. Економічного університету, м. Варна, Болгарія;*
А. О. Адамчук, *начальник Управління культури, національностей, релігій та туризму Луганської обласної державної адміністрації*

Організаційний комітет

Л. Ц. Ваховський, *заст. голови, д. п. н., професор ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка»;*
Е. В. Потапенко, *заступник голови комітету, д-р. хім. наук, доцент, в.о. директора навчально-наукового інституту торгівлі, обслуговуючих технологій та туризму ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка».*

Члени організаційного комітету:

О. Л. Караман, *д. п. н., професор, ректор ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка»;*
С. М. Безбородих, *канд. пед. наук, доцент, завідувач кафедри туризму, готельної і ресторанної справи ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка»;*
О. О. Говоруха, *к.е.н., доцент кафедри туризму, готельної і ресторанної справи ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка».*

Т 86 **Туристичний та готельно-ресторанний бізнес : сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку** : матеріали І міжнародної науково-практичної конференції (м. Старобільськ, 16-17 листопада 2021 року). – Старобільськ : Вид-во ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» : Старобільськ, 2021. – 380 с.

У матеріалах конференції розглядаються сучасні тенденції розвитку туристичного та готельно-ресторанного бізнесу, інноваційні технології в галузі туризму та гостинності, методика управління підприємствами туризму та готельно-ресторанного господарства, управління якістю, безпечністю послуг і продукції та формування професійних компетентностей майбутнього фахівця для сфери туризму й готельно-ресторанної справи.

УДК 338.48:640.4

Рекомендовано до друку Вченою радою ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка» (протокол №5 від 22 грудня 2021 року)
Матеріали друкуються в авторській редакції мовами оригіналів, за виклад, зміст і достовірність яких відповідальні автори. Погляди, відображені у публікаціях, не завжди можуть співпадати з офіційною позицією організаторів конференції

Розповсюдження та тиражування без офіційного дозволу Державного закладу «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» заборонено

© Державний заклад «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»

Аналіз ситуації свідчить про необхідність державного комплексного підходу до вирішення проблем, що накопичилися, у сфері в'їзного і внутрішнього туризму.

Таким чином, оптимальним механізмом розвитку туризму в Україні є політика забезпечення стійкого поступального розвитку шляхом активізації та впровадження ефективних заходів державного регулювання на основі, перш за все, розробки та прийняття єдиної цільової програми розвитку туризму, яка має бути збалансованою щодо чинних туристичних потоків і ресурсних можливостей України. Головною та важливою задачею після закінчення кризи пов'язаної з пандемією COVID-19 є відновлення розвитку в'їзного, а головне внутрішнього національного туризму, популяризація національного та місцевого потенціалу туристичної галузі.

Перелік посилань

1. 6 IATA COVID-19: Cost of air travel once restrictions start to lift. Brian Pearce. 5-th May 2020. URL: https://www.iata.org/en/iata-repository/publications/economic-reports/covid-19-cost-of-air-travel-once-restrictions-start-to-lift/

2. Сайт Державної служби статистики України. URL: http://www.ukrstat.gov.ua.

3. Tsviliy S., Gurova D., Korniienko O. Postcoronavirus development of the regional tourist destination on the principle of public-private partnership. ЗВО «Міжнар. ун.-т бізнесу і права. Наук.-вироб. ж-л «Бізнес-навігатор». Херсон : ВД «Гельветика», 2020. № 4(60). С. 134 – 138.

4. O. Korniienko. Postcoronavirus formation of tourist micro-business of the region on the basis of economic security. Management, finance, economics: modern problems and ways of their solutions : collective monograph / V. Zaitseva, S. Tsviliy, D. Gurova, D. Mamotenko. USA. Boston: Primedia eLaunch, 2021. 616 p. P. 169-202.

КОНЦЕПЦІЯ SMART-ТУРИЗМУ: ПРАКТИКА РЕАЛІЗАЦІЇ У ЛЬВОВІ

Г. В. Кушнірук
доцент кафедри готельно-ресторанної справи та харчових технологій,
к.е.н., доцент
Львівський національний університет імені Івана Франка,
Україна, Львів
Р. І. Запотічна
здобувач вищої освіти
Львівський національний університет імені Івана Франка,
Україна, Львів

Розвиток інформаційно-комунікаційних технології (ІКТ) та тотальна діджиталізація призвели до формування smart-туризму, застосування якого стосується безпосередньо самої подорожі. Smart-туризм, безумовно, є окремим сегментом у розвитку галузі, оскільки фізичні та управлінські аспекти туризму належать до сфери цифрових технологій.

Метою статті є висвітлення сутності концепції smart-туризму та практична реалізація його елементів у Львові.

Абревіатура SMART утворена з англійських слів Specific (конкретна), Measurable (вимірна), Achievable (досяжна), Relevant (актуальна), Time-bound (обмежена часом), які виступають критеріями оцінки поставлених завдань (рис. 1). Вперше ця абревіатура згадується у 1981 р. у публікації George T. Doran. SMART критерії часто асоціюють з концепцією Peter Ferdinand Drucker, уведені у науковий обіг у 1954р.

Рисунок 1 – Розшифрування SMART критеріїв

Smart-туризм – це нове модне слово, яке використовується для опису дедалі більшої залежності туристичних напрямків, їх галузей і туристів від нових форм ІКТ, які дозволяють трансформувати величезні обсяги даних у цінні пропозиції [1]. Smart-туризм спирається на широке використання нових технологій, соціальних мереж, мобільних пристроїв тощо.

Концепція smart-туризму є комплексним багатогранним явищем, яке містить низку компонентів, що базуються на застосуванні smart-технологій, які взаємодіють між собою, взаємодоповнюють одна одну, інтегруються і викликають синергетичний ефект, і, звичайно, підвищують ефективність діяльності всіх суб'єктів туристичного ринку [2].

Основні напрями застосування базових smart-технологій у розвитку smart-туризму [3]: Big Data and Analytics (великі дані та їх аналіз), Autonomous robots (автономні роботи), Simulation (моделювання, розробка smart-екскурсій), IoT (Інтернет речей), Cyberseurity (безпека особистих даних туристів), The cloud (хмарні технології), Additive manufacturing (адитивне виробництво), AR/VR (VR екскурсії по місту/музею, використання AR технологій для заміни смартфона в ролі отримувача інформації).

Smart-технології поєднують інновації, маркетинг та інформацію. Вони стають одним із найбільш популярних методів залучення туристів у місто, анонсування події, що в ньому відбуваються, дають змогу ефективно представити дестинацію та забезпечити комфортне перебування в ній. Використання smart-технологій під час реалізації різних проектів і розбудови smart міст сприяє розвитку smart-туризму.

Яскравим прикладом реалізації елементів smart-туризму є місто Львів. Основними складовими smart-дестинації є: безпека в місті (safecity), медицина (e-health), освіта (smarteducation), транспортна система (smartmobility), електроенергія (smartenergy) та формування міста як креативного центру (creativehubs). Всі напрями наразі вдосконалюються.

Варто зазначити, що у 2018р. британське видання The Telegraph віднесло Львів на 5 позицію у рейтингу 12 місць світу, які обов'язково варто відвідати. Британська газета The Independent назвала Львів ідеальним місцем для проведення зимового відпочинку. За версією американського видання Business Insider Львів посів перше місце серед найдешевших туристичних міст світу у 2017 р. Таким чином, Львів за останні роки відчув велике туристичне навантаження та потребує впровадження smart-технологій. Так у 2019 р. 2,5 млн. туристів відвідало Львів, з понад 150 країн світу. Винятком є 2020р., через пандемію COVID-19 Львів відвідало 750 тис. гостей, що на 70% менше, ніж у 2019 р. Серед іноземних відвідувачів у 2019 р. найбільшу частку займали поляки (18,3%), білоруси (6,6%), німці (5,4%), турки (6,2%) та американці (2,5%). У відсотковому відношенні від загальної кількості туристів 47% українців відвідало Львів та 53% – іноземців [4]. Збільшення кількості іноземців у Львові створює попит у використані новітніх технологій, а саме QR-кодування, створення smart-карток, вдосконалення транспортного забезпечення, удосконалення роботи туристичних інформаційних центрів, підвищення рівня безпеки, мобільність тощо.

Важливим кроком у розвитку smart-туризму у Львові є створення картки міста LvivCityCard (табл. 1). Можливості застосування LvivCityCard у культурній столиці України: безкоштовно – проїзд у електротранспорті, вхід у 19 найкращих музеїв міста, підйом на Вежу Ратуші, оглядові екскурсії по місту на Чудо Поїзді / Чудо Бусі; знижки на велопрокат і вело екскурсії; знижки у найкращих ресторанах, галереях, магазинах міста [5]. LvivCityCard відіграє важливу роль для розвитку інфраструктури, і є корисною не тільки для туриста, а й загалом для дестинації Львів.

Таблиця 1 – Типи карток LvivCityCard

Тип картки			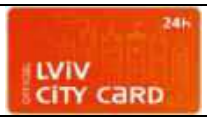
Термін дії	72 год	48 год	24 год
Ціна картки	450 грн	350 грн	250 грн

Найбільш поширеними елементами smart-туризму для Львова є електронні гіди та QR-коди. Наприклад, у 2017 р. спільно з Vodafone та львовознавцем Ільком Лемком був реалізований smart-маршрут «Вперше у Львові», який об'єднує 15 локацій та візуалізується за допомогою кам'яних табличок з QR-кодами. Цей маршрут доступний українською, англійською, німецькою, польською мовами. За співпраці Львівської міської ради та компанії Ideas World у 2013 р. розроблено мобільний гід Lviv Travel Places. На вулицях міста доступні інформаційні термінали з тачскрінами для пошуку пам'яток, ресторанів, готелів, а також календарем найближчих цікавих подій. У 2020р. розроблено додаток Travel Fellow – онлайн-гід, який допоможе спланувати самостійну, вільну подорож містом (внесено 470 знакових місць Львова). Він автоматично

відтворює аудіо про ту чи іншу пам’ятку поблизу туриста. Це мобільна екскурсійна аплікація, що працює за допомогою геолокації [5]. Крім цього, розроблено віртуальні квест-маршрути «Пригоди кам’яних левів», «Феномен міста», «Старі вулиці міста», «Вартові середмістя» тощо.

Крім глобальних міських рішень, реалізовано окремі проекти, що сприяють розвитку smart-туризму – віртуальні музеї. Прикладом віртуальних музеїв у Львові є Львівський історичний музей. Це вдалий приклад застосування інтернет-технологій (3D моделей експонатів) для вирішення проблем зберігання, безпеки і широкого та легкого доступу до експонатів, а також можливість побувати на віртуальній екскурсії. Технологія віртуальної реальності може бути корисним інструментом, щоб зберегти фізичну дистанцію та відновити туристичну індустрію, дати мандрівникам можливість відвідати певні дестинації у пост-COVID-19 період.

Отже, новітні технології виступають каталізатором сталого розвитку туристичних дестинацій. Smart-технології дають змогу підвищити якість обслуговування як мешканців, так і туристів, систематизувати інформацію щодо туристичних ресурсів міста, а також суб’єктів, які надають послуги пересування, розміщення, харчування та організації дозвілля.

Перелік посилань

1. Gretzel, U., Sigala, M., Xiang, Z. et al. (2015). Smart tourism: foundations and developments. Electron Markets 25, P. 179–188. https://doi.org/10.1007/s12525-015-0196-8

2. Ящишина І. В. Реалізація концепції смарт-туризму: світовий досвід та вітчизняна практика. Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Економіка» : науковий журнал. Острог : Вид-во НаУОА, вересень 2019. № 14(42). С. 54–59.

3. Belias, D., Malik , S., Rossidis, I., & Mantas, C. (2021). The Use of Big Data in Tourism: Current Trends and Directions for Future Research. Academic Journal of Interdisciplinary Studies, 10(5), P. 357. https://doi.org/10.36941/ajis-2021-0144

4. Управління туризму Львівської міської ради. URL: https://city-adm.lviv.ua

5. Офіційний туристичний сайт міста Львова. URL: https://lviv.travel

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ COVID-19

Ю. Б. Миронов
доцент кафедри туризму та готельно-ресторанної справи,
к.е.н., доцент
Львівський торговельно-економічний університет,
Україна, Львів
М. Ю. Лосик
здобувач вищої освіти
Львівський торговельно-економічний університет,
Україна, Львів